

**Χαιρετισμός – Ομιλία Δημάρχου Λαπήθου Νεοπτόλεμου Κότσαπας
στην εκδήλωση που διοργανώνει η Ένωση Κυπρίων Προσφύγων Ελλάδος
στην Καισαριανή στις 31 Ιουλίου 2022**

Αγαπητοί Έλληνες αδελφοί, φίλοι της Ένωσης Κυπρίων Προσφύγων Ελλάδος, αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά και τιμή που επικοινωνώ απόψε μαζί σας παρ' όλο που οι αναμνήσεις αυτών των θλιβερών επετείων είναι σκληρές και επώδυνες, γιατί έχουν ήδη γράψει μαύρες σελίδες στην σύγχρονη Ελληνική ιστορία. Με την ευκαιρία της αποψινής σας Αντικατοχική εκδήλωσης για την Κύπρο, που πραγματοποιείται σ' αυτόν τον ιστορικό και μαρτυρικό χώρο της Καισαριανής, εγώ ο Δήμαρχος Λαπήθου σας καλωσορίζω, σας εύχομαι καλή επιτυχία και σας ευχαριστώ θερμότατα για τη στήριξη και την αλληλεγγύη σας στις προσπάθειες και στον αγώνα που διεξάγουμε για την ελευθερία και την επιστροφή στις πατρογονικές μας εστίες, στους ιστορικούς και θρησκευτικούς μας αγαπημένους τόπους της γενέθλιας γης.

Απολογούμαι που δεν μπόρεσα να είμαι απόψε μαζί σας με τη φυσική μου παρουσία, παρά μόνο νοερά, λόγο άλλων ειλημμένων υποχρεώσεων. Σας εκτιμούμε ιδιαίτερα, σας αγαπάμε και σας ευχαριστούμε για ό, τι κάνετε για μας.

Αυτές οι μέρες κάθε χρόνο είναι μέρες Μνήμης και Τιμής, όπου με βαθιά συγκίνηση, έντονη θλίψη, με ιερό και επιβεβλημένο το χρέος απέναντι στην ιστορία, υποκλινόμαστε ευλαβικά μπροστά στους ηρωικούς νεκρούς μας και τους ένδοξους υπερασπιστές της ελευθερίας και της πατρίδας.

Οι σκέψεις μας, μας έφεραν σήμερα εδώ σε τούτο τον ιερό χώρο, στην Καισαριανή, την αποφράδα επετειακή μέρα της 20^{ης} Ιουλίου, όλοι μαζί σύσσωμοι, να διακηρύξουμε για 48^η χρονιά την καταδίκη μας, με τον πιο έντονο και κατηγορηματικό τρόπο, κατά της βάρβαρης και άνομης Τουρκικής εισβολής του 1974, σε βάρος της μαρτυρικής μας Κύπρου.

Υποκλινόμαστε ευλαβικά μπροστά στη μνήμη των ηρωικώς πεσόντων αδελφών μας εκφράζοντας ταυτόχρονα τον σεβασμό και την ευγνωμοσύνη μας, μνημονεύουμε τους αμάχους, θύματα της Τουρκικής θηριωδίας και τους συμπολίτες μας εν ειρήνη τελειωθέντες που μας έφυγαν στην προσφυγιά με την επιθυμία του γυρισμού ανεκπλήρωτη και την πίκρα της αδικίας να βαραίνει τις ψυχές τους. 48 χρόνια μετά το ½ των βιωματικών προσφύγων μας έφυγε από τη ζωή και ετάφηκε μακριά από τη γενέθλια γη. Σήμερα συνεχίζουμε τον αγώνα με απόγονους της 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς με τον κίνδυνο του υποβιβασμού και της εξασθένησης των στόχων και των διεκδικήσεών μας.

Αυτοί που έφυγαν, αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν, αφήνοντας σε μας ένα μεγάλο χρέος και μία ιερή παρακαταθήκη για να συνεχίσουμε τον αγώνα τους, να μην υποστείουμε το λάβαρο της επιστροφής, ζητώντας επιτακτικά από εμάς να τους δικαιώσουμε.

Αγωνίστηκαν πάνω στις ηθικές και πνευματικές αξίες της ζωής και στις ισχυρές αρχές του Ελληνικού πνεύματος, την Ελευθερία, τη Δημοκρατία και τη Δικαιοσύνη. Αρχές που κληροδοτήθηκαν από τον Ελληνικό λαό σε πολλούς

λαούς της υφηλίου και που εμείς σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να τις υποτιμήσουμε και να τις εγκαταλείψουμε.

Σήμερα, όσον ποτέ άλλοτε που η ιστορία μας παραχαράσσεται, η θρησκεία μας υπονομεύεται, η γλώσσα μας εκβαρβαρίζεται και η νεολαία μας βάλλεται από διαρκή και μεθοδευμένη προπαγάνδα αφελληνισμού της, έρχεται η ιστορική μνήμη και μας υπενθυμίζει με το δικό της διακριτικό τρόπο πως δυστυχώς έχουμε αποκοπεί από τις ρίζες μας, το Έθνος και την Ορθοδοξία και πορευόμαστε στο άγνωστο, χωρίς πυξίδα και οδηγό και χωρίς εθνική ταυτότητα. Το απέραντο χάος της παγκοσμιοποίησης караδοκεί ύπουλα για να μας καταβροχθίσει.

Για 48 ολόκληρα χρόνια η στέρηση και η απώλεια της αγαπημένης μας γης των κατεχομένων μας είναι μεγάλη και ανυπολόγιστη, το τίμημα της εισβολής είναι βαρύτατο, ενώ η ιστορική και εθνική προσβολή παραμένει ανείπωτη.

Οι κατεχόμενες μας πόλεις, κωμοπόλεις και τα χωριά μας στη χιλιόχρονη ιστορική τους διαδρομή φέρνουν στην πλάτη τους 7000 χρόνων ιστορία, παράδοση και πολιτισμό, ενώ ο αδέκαστος νόμος της ιστορικής αλήθειας καταμαρτυρεί αδιαμφισβήτητα την ακραιφνή Ελληνικότητα της κατεχόμενης γης μας για τρεις και πλέον χιλιετηρίδες.

Η ψυχική και πνευματική ανωτερότητα κάθε λαού μαρτυρούν και καθορίζουν και τη στάθμη του πολιτισμού του. Ξεφυλλίζοντας την μακραίωνη ιστορία της Κύπρου από τα πανάρχαια χρόνια μέχρι σήμερα, εντοπίζουμε όλο και περισσότερο τον σημαντικότερο ρόλο που διαδραμάτισε η ιστορική μικρή μας Κύπρος.

Συντηρούμε τη μνήμη γιατί είμαστε υποχρεωμένοι να τη συντηρήσουμε. Τελούμε ευλαβικά τα ιερά τούτα μνημόσυνα ως ελάχιστο φόρο Μνήμης και Τιμής προς τους ηρωικούς νεκρούς μας που θυσιάστηκαν υπερασπιζόμενοι την ελευθερία της μαρτυρικής μας πατρίδας.

Σίγουρα το 1974, στην πολυβασανισμένη και ταλαιπωρημένη Κύπρο χύθηκε μπόλικο αίμα και άδικο, όμως όπως είπε χαρακτηριστικά ο ευφυής Έλληνας πολιτικός Παναγιώτης Κανελλόπουλος, «...ο μεγάλος κρίκος που εξασφαλίζει την ενότητα και τη συνέχεια ενός Λαού είναι η μνήμη και όχι το αίμα. Είναι αυτή η υπέροχη μνήμη που χαλυβδώνει τη ψυχή και τη θέληση και γιγαντώνει το φρόνημα για να κρατήσουμε ζωντανή παρουσία για τις επερχόμενες γενιές...»

Ταυτόχρονα δεν μπορούμε να ξεχάσουμε και την τραγικότερη πτυχή του προβλήματός μας, αυτής των αγνοουμένων μας και δεν έχουμε παρά να ευχηθούμε την ταχύτερη και την όσο το δυνατό συντομότερη διακρίβωση της τύχης τους.

Στις 22 Ιουλίου του 1974 ενώ η νύκτα ετοιμαζόταν όπως πάντα να απλώσει το σκοτάδι της πάνω από την όμορφη πόλη της Κερύνειας και να την σκεπάσει απαλά δεν πρόλαβε. Κάποιοι άλλοι βάρβαροι και απάνθρωποι με τη βία των όπλων, πολεμοχαρείς και εγκληματίες την καταπλάκωσαν με το δικό τους σκοτάδι, βαρύ, κατάμαυρο και ασήκωτο που παραμένει μέχρι τις μέρες μας.

Οι Τούρκοι εισβολείς από τα ξημερώματα του Σαββάτου της 20^{ης} Ιουλίου 1974 αποβιβάστηκαν εντελώς ανενόχλητοι στο αφύλακτο σημείο του 5 Μίλι του Δήμου Καραβά και στη συνέχεια, μέσα σε δύο εικοσιτετράωρα, μετά από μια ξέφρενη και καλοσχεδιασμένη πορεία των Τουρκικών στρατευμάτων, σκορπώντας το θάνατο και την καταστροφή έθεσαν υπό τον έλεγχο τους και την πόλη της Κερύνειας. Το ουσιαστικότερο και το δυσκολότερο εγχείρημα της 1^{ης} φάσης, γι' αυτούς επιτυγχάνεται.

Η πόλη της Κερύνειας βρίσκεται υπό κατοχή και υπό τον πλήρη έλεγχο των Τούρκων εισβολέων, αργά το απόγευμα της 22ας Ιουλίου, παρά την εκεχειρία που ανακοινώθηκε όταν τα στρατεύματα ήταν έξω από την πόλη στα δυτικά της.

Τα ξημερώματα της 23^{ης} Ιουλίου τα γεγονότα τρομάζουν. Η κεντρικότερη περιοχή της Επαρχίας Κερύνειας, από τα ανατολικά του Καραβά μέχρι και τον Άγιο Επίκτητο, περιλαμβανομένης και της πόλης της Κερύνειας βρίσκονται υπό τον πλήρη έλεγχο των Τουρκικών στρατευμάτων. Οι αποβατικές δυνάμεις συνενώνονται ήδη με τις αερομεταφερθήσες προς τα μετόπισθεν. Ο πολεμικός διάδρομος που ξεκινούσε από το Κιόνελλι, τις εγκαταστάσεις της ΤΟΥΡΔΥΚ και την Αγύρτα από εκείνη τη στιγμή μέσω Κερύνειας και Πέντε Μίλι κατέληγε στο Ναύσταθμο της Μερσίνας και στην Αεροπορική Βάση των Αδάνων στα νότια παράλια της Τουρκίας. Ο πόλεμος επί της ουσίας και του εδάφους είχε ήδη κριθεί από το μεσημέρι της 23^{ης} Ιουλίου 1974. Ο αιφνιδιασμός της Τουρκίας σε συνάρτηση με την υπεροπλία που διέθετε, την εθνική προδοσία και τα θλιβερά γεγονότα του άφρονος πραξικοπήματος που ταλαιπωρούσαν την Ελληνοκυπριακή πλευρά για μια ολόκληρη εβδομάδα, δεν άφηναν πλέον περιθώρια αντίδρασης και ανατροπής της κατάστασης. Κάθε προσπάθεια αντίστασης ήταν καταδικασμένη εκ των προτέρων να αιματοκυλιστεί και να αφήσει πίσω της ακόμη περισσότερους νεκρούς, αγνοούμενους, τραυματίες και καταστροφές.

Η μαχητική ικανότητα της Κυπριακής Εθνικής Φρουράς άρχισε από την πρώτη εβδομάδα του πολέμου να μειώνεται αισθητά παρουσιάζοντας σημαντικές απώλειες σε έμπυχο και άψυχο υλικό, το ηθικό της κλονίζεται και η συνοχή της διασπάται και κατατεμαχίζεται. Στο μεταξύ οι ανάγκες αυξάνονται συνεχώς, ενώ τα νέα μέτωπα των συγκρούσεων πολλαπλασιάζονται από στιγμή σε στιγμή.

Οι πλέον αξιόμαχες μονάδες που βρίσκονται στο νησί σ' αυτήν τη φάση, παρ' όλο που είναι οι πιο εμπειροπόλεμες και οι πιο άρτια εξοπλισμένες είναι φύση αδύνατο να επωμιστούν ολόκληρο το βάρος των πολεμικών συγκρούσεων σε όλα τα μέτωπα.

Η θρυλική Ελληνική Α' Μοίρα Καταδρομών που έφτασε τα ξημερώματα της 22ας Ιουλίου από τα Μάλαιμε της Κρήτης, με την αποστολή «Νίκη», προσπαθεί να συνέλθει από τη φοβερή και αναπάντεχη απώλεια του «NORATLAS» Νίκη 4 και τους 32 αδικοχαμένους Καταδρομείς. Έχει ήδη αναλάβει της ζωτικής σημασίας άμυνα της πρωτεύουσας από τα δυτικά και το αεροδρόμιο Λευκωσίας.

Οι ένδοξες Δυνάμεις της «Ε.Λ.Δ.Υ.Κ.» Ελληνικής Δύναμης Κύπρου, τρέχουν σε όλα τα μέτωπα προσπαθώντας να αναχαιτίσουν τις συνεχώς αυξανόμενες επιθέσεις του Τουρκικού στρατού από ξηράς και αέρος.

Οι τρεις αξιόμαχες μονάδες Καταδρομών της Εθνικής Φρουράς άρχισαν να δείχνουν σημεία κάμψης και μαχητικότητας λόγω της καθημερινής πάνω σε 24ωρη βάση πολεμικής δραστηριότητας πληρώνοντας βαρύ ανθρώπινο τίμημα, από τις πρώτες μέρες των συγκρούσεων. Μόνο η 33 Μ.Κ. έχασε 66 άνδρες τα πρώτα 2 εικοσιτετράωρα στις επικές μάχες του Αγίου Ιλαρίωνα και του 5 Μίλι του Καραβά.

Είναι γεγονός ότι από τις πρώτες μέρες του πολέμου το σκηνικό ήταν βαρύ και κατάμαυρο όχι μόνο στο πολεμικό πεδίο, αλλά και στα μετόπισθεν. Εκεί που οι δικές μας στρατιωτικές δυνάμεις αναγκάζονταν να υποχωρήσουν ακολουθούσαν βιαιοπραγίες των Τούρκων, βιασμοί του άμαχου γυναικείου πληθυσμού, εκδικητικές δολοφονίες, εξευτελιστικές συγκεντρώσεις εγκλωβισμένων και λεηλασίες, καθώς και συλλήψεις αιχμαλώτων και παράνομος εκπατρισμός και μεταφορά τους σε Τουρκικές φυλακές.

Παρόλα ταύτα και παρά τη νικηφόρο και ξέφρενη πορεία των Τουρκικών στρατευμάτων, ο Τούρκος Διοικητής της 39^{ης} Μεραρχίας Πεζικού, επί κεφαλής των εισβολέων, Στρατηγός «Mendredin Demirel», ερωτηθείς για να σχολιάσει τα γεγονότα μέχρι εκείνης της στιγμής αρκέστηκε λακωνικά να πει: «...φτάνοντας μέχρι εδώ... ίσως και να μην το περίμενα, ίσως και να μην ήμουν βέβαιος – τώρα νομίζω πάμε καλά...».

Χρειάστηκαν 25 ολόκληρα χρόνια να αποκαλύψει λίγο πριν το θάνατό του μέσα από τα απομνημονεύματά του τι εννοούσε ακριβώς. Έγραψε χαρακτηριστικά: «Από τη στιγμή που πήρα την εντολή να αποβιβαστώ στην Κύπρο κάθισα στο video και είδα και μελέτησα αμέτρητες φορές την απόβαση των Συμμαχικών Δυνάμεων στη Νορμανδία κατά τον 2^{ον} Παγκόσμιο πόλεμο. Ωστόσο νοιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω τους Έλληνες γιατί με το αλληλοφάγωμα και τους αλληλοσκοτωμούς μεταξύ τους μου χάρισαν το κεφάλι μου και τη ζωή μου, δίδοντάς μου παράλληλα τιμή και δόξα. Σε αντίθετη περίπτωση εμένα θα με αποκεφάλιζαν, ενώ από πλευράς σχεδιασμού ίσως και να μην πατούσε ποτέ το πόδι του Τούρκου στην Κύπρο από θαλάσσης».

Στο μεταξύ πριν από το τέλος του Ιούλη είχε κληθεί από τον Τούρκο διοικητή, η επίσπευση της άφιξης και της 28^{ης} Τούρκικης Μεραρχίας με επικεφαλής τον Υποστράτηγο Fazit Polat. Χωρίς χρονοτριβή διοργάνωσε εκστρατευτικό Σώμα 14.000 ανδρών αποτελούμενο από μονάδες όλων των ειδικοτήτων, γέμισε ακόμη και αυτόν τον Πενταδάκτυλο με τεθωρακισμένα οχήματα και άρματα μάχης και έστειλε τα πυρά του αρχικά προς δυσμάς.

Εφ' όσον σωτηρία δεν υπάρχει και βοήθεια δεν φτάνει από πουθενά, η πορεία που πήραν τα πράγματα ήταν θλιβερή και απαράδεκτη κάτω από την ισχυρή Τουρκική στρατιωτική πίεση που είχε δημιουργηθεί. Στις 6 Αυγούστου μετά από φονικότατες μάχες καταλαμβάνονται οι κωμοπόλεις Λαπήθου και Καραβά και στην συνέχεια ολόκληρη η Επαρχία της Κερύνειας. 400 μόνο υπερασπιστές από διάφορες μονάδες περιλαμβανομένης και διλοχίας της

ΕΛΔΥΚ, χωρίς συντονισμό και Επιτελική Διοίκηση, έρχονται αντιμέτωποι με 14.000 Τούρκους. Οι ανθρώπινες απώλειες που έφτασαν το 30% των υπερασπιστών γέμισαν το παραλιακό μέτωπο της Ακτής του Κανάρη στη Λάπηθο με ομαδικούς τάφους. Σήμερα οι εκταφές έφεραν στο φως οστά 30 περίπου ατόμων. Για τους υπόλοιπους διαφάνηκε αποδεδειγμένα μετακίνηση προς άγνωστη κατεύθυνση.

Όμως το κακό και η καταστροφή δεν σταματούν μόνο στην Επαρχία της Κερύνειας, παρά μόνο τρέχουν ακάθεκτα για να ολοκληρωθούν μέχρι τη Μόρφου, στην Αμμόχωστο και στην Καρπασία, φτάνοντας μέχρι και τον ακριτικό Απόστολο Ανδρέα.

48 χρόνια μετά διερωτόμαστε ακόμη πόσο βαρύ είναι το χρέος που αναδύεται από τις στάχτες και την καταστροφή της πιο μεγάλης συμφοράς που βίωσε και εξακολουθεί να βιώνει μέχρι σήμερα ο Κυπριακός Ελληνισμός από το μαύρο Ιούλη και Αύγουστο του 1974.

Οι πρόσφυγες στα κατεχόμενα εδάφη μας ζούσαν αγέρωχα και ευημερούσαν μέσα σ' ένα πραγματικό επίγειο Παράδεισο μέχρι το 1974. Σήμερα, αυτά τα όμορφα μέρη, βουβά, προδομένα και βεβηλωμένα στέκουν εκεί και μας καρτερούν να γυρίσουμε πίσω γιατί γνωρίζουν πολύ καλά ότι μόνο εμείς, οι γνήσιοι κάτοικοί τους είμαστε οι αυθεντικοί συνεχιστές της ένδοξης ιστορικής τους πορείας. Σήμερα στα άγια και ιερά χώματα ολόκληρης της κατεχόμενης γης μας, ζουν παράνομα σφετεριστές και είναι στους πάντες γνωστό ότι ο σφετεριστής ουδέποτε μπορεί να γίνει και συνεχιστής.

Συμπληρώνονται φέτος 100 χρόνια από τη Μικρασιατική καταστροφή που καθόρισε με τον πιο τραγικό τρόπο την ιστορία του νεότερου Ελληνισμού. Λιγότερο από ένα αιώνα φρίκης, απογοήτευσης και καταγραφής μαύρων σελίδων, λαθών και ολισθημάτων, που μας σημάδευσαν με τον χειρότερο τρόπο και μας επέτρεψαν να καταμετρούμε συνεχώς χαμένες πατρίδες. Μήπως μετά την Μικρασία, την Αλεξανδρέττα και την Κωνσταντινούπολη πήρε σειρά και η μαρτυρική μας Κύπρος; Ασφαλώς κάτι τέτοιο δεν θα θέλαμε να πιστέψουμε ποτέ, ούτε καν να διανοηθούμε, όμως γνωρίζοντας τις τουρκικές μεθοδεύσεις και την τουρκική τακτική που ακολουθείται τον τελευταίο αιώνα και εκτιμώντας σωστά τα γεγονότα και τα καθημερινά δρώμενα πολύ φοβούμαστε ότι έπεται η απώλεια μιας άλλης χαμένης πατρίδας του Ελληνισμού. Τα ερωτήματα που ακολουθούν είναι σκληρά, μήπως μπορούμε να ανακόψουμε αυτήν την κατολίσθηση, μήπως μπορούμε να τη σταματήσουμε και αν είναι δυνατό να την αντιστρέψουμε αυτή την πορεία. Είμαι σίγουρος ότι ο Ελληνισμός μπορεί, όπως μπόρεσε και το απέδειξε και στο παρελθόν κάτω από πιο δύσκολες και αντίξοες συνθήκες, φτάνει να το θελήσει, και να το πιστέψει, να είναι ενωμένος και μονιασμένος, να αποβάλει τα μίσση, τα πάθη και τις αντιπαραθέσεις, να μιλά με μια φωνή, να διεκδικεί και να αγωνίζεται μεθοδικά, έχοντας ως σύνθημά του «**την πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω**» στις επόμενες γενιές.

Για μας η ονομασία μιας πιθανής λύσης, οι τίτλοι και οι επιγραφές δεν είναι το ζητούμενο, η ουσία έγκειται στο περιεχόμενο, στη βιωσιμότητα και στο εξασφαλισμένο μέλλον, στοιχεία τα οποία υποψιαζόμαστε ότι πιθανόν να απουσιάζουν από μια τέτοια λύση, αν κρίνουμε από τη στάση και τη

συμπεριφορά της Τουρκίας στις πρόσφατες συνομιλίες, γι' αυτό και επιφυλασσόμαστε να απαντήσουμε στην κατάλληλη στιγμή.

Η κατεχόμενη γη της Κύπρου δικαιοματικά μας ανήκει, γιατί είναι δική μας, **«Η γης δεν έχει κrikέλια για να την πάρουν στον ώμο και να φύγουν»**, όπως χαρακτηριστικά και πολύ σοφά λέει και ο βραβευμένος μας ποιητής Γεώργιος Σεφέρης.

Η κατεχόμενη γη μας δεν είναι τόπος για επισκέψεις και τουριστικός προορισμός, είναι τόπος για επιστροφή και επανεγκατάσταση, γιατί είναι η δική μας πατρίδα.

Σας ευχαριστώ.